

گزیده تاریخ ادبیات سال‌های دوم، سوم و چهارم عمومی

تهیه و تنظیم: الهام محمدی

آثار	قرن	شاعر یا نویسنده
در کوجهی آفتاب، تنفس صبح، آینه‌های ناگهان، ظهر روز دهم، مثل چشمه، مثل رود و به قول پرستو	معاصر	دکتر قیصر امین‌پور: شاعر و نویسنده
برزگران دشت خون، آن‌جا که حق پیروز است (واقعه‌ی عاشورا) و مرثیه‌ای که ناسروده ماند	معاصر	پرویز خرسند: نویسنده
سرود درد، سرود سپیده، بانگ جرس	معاصر	حمید سبزواری (حسین ممتحنی): شاعر
هملت، مکتب، اثللو، لیرشاه، سروده‌های کوتاه «غرلواره» (سبک او متعلق به مکتب کلاسیسم)	1616 - 1564	ویلیام شکسپیر: شاعر و نمایش‌نامه‌نویس (انگلستان)
رساله‌ی دلگشا، اخلاق‌الاشرف، موش و گربه	هشتم	عبید زاکانی (نظام‌الدین عبدالله): طنزپرداز و شاعر
منطق‌الطیر، الهی‌نامه، مصیبت‌نامه، مختارنامه (به شعر) و تذکره‌الاولیا (به نثر، شرح حال هفتاد و دو تن از عارفان بزرگ)	ششم	عطار نیشابوری: شاعر و عارف
دیوان اشعار، سفرنامه، زادالمسافرین، وجه‌دین، خوان اخوان	پنجم	ناصر خسرو قبادیانی (ملقب به حجت): شاعر و نویسنده
فاطمه فاطمه است، کویر، هبوط، مسئولیت شیعه بودن	معاصر	دکتر علی شریعتی: متفکر، جامعه‌شناس و نویسنده
بهارستان به تقلید از گلستان، دیوان شعر و هفت اورنگ شامل هفت مثنوی: 1- سلسله‌الذهب 2- سلمان و ابله 3- تحفة‌الاحرار 4- سیحة‌الابرار 5- یوسف و زلیخا 6- لیلی و مجنون 7- خردنامه‌ی اسکندری بعضی از آثار نثر او عبارت‌اند از: نقد النصوص، نفحات الانس، لوابیح و لوامع	نهم	عبدالرحمان جامی: شاعر و نویسنده
روضه‌ی خلد (به تقلید از گلستان)	هشتم	مجد خوافی: نویسنده
چوب به دست‌های ورزیل، آی باکلاه، آی بی‌کلاه، عزاداران بیل، گور و گهواره، گاو، توپ، ترس و لرز	معاصر	غلامحسین ساعدی (گوهر مراد): داستان‌پرداز و نمایش‌نامه‌نویس
از آسمان سبز، از این ستاره - تا آن ستاره، دری به خانه‌ی خورشید	معاصر	سلمان هراتی: شاعر
ارتباط ایرانی	معاصر	علی مؤذنی: داستان‌نویس
دیوید کاپرفیلد، آرزوهای بزرگ و داستان دو شهر	1870-1812م	چارلز دیکنز: داستان‌نویس (انگلستان)
هم‌صدا با حلق اسماعیل و گنجشک و جبرئیل	معاصر	سیدحسن حسینی: شاعر
برادران کارامازوف، ابله، خانه‌ی اموات و دهکده‌ی اسپانچکوف	1881-1821	داستایوسکی: رمان‌نویس (روسیه)
مثنوی حقیقه‌الحقیقه، طریق التحقیق، سیرالعباد الی المعاد و کارنامه‌ی بلخ	ششم	سنایی غزنوی: شاعر و عارف
بینوایان، کارگران دریا، مردی که می‌خندد، گوژپشت نتردام	1885-1820	ویکتور هوگو: شاعر، ادیب و نویسنده (فرانسه)
خمسه به سبک نظامی: 1- همای و همایون 2- گل و نرروز 3- روضه‌الانوار 4- کمال‌نامه 5- گوهرنامه	هشتم	خواجوی کرمانی: شاعر
سیر حکمت در اروپا، آیین سخنوری، تصحیح کلیات سعدی، تصحیح دیوان حافظ و ...	معاصر	محمدعلی فروغی (ملقب به ذکاءالملک): از بزرگان علم و ادب و حکمت
صفیر سیمرغ، روزها، جام جهان‌بین، در کشور شوراهای، کارنامه‌ی سفرچین، آزادی مجسمه، مجموعه شعر «گناه» و «چشمه»	معاصر	محمدعلی اسلامی‌ندوشن: نویسنده و شاعر
شوهر آهو خانم، شادکامان دره‌ی قره‌سو، شلغم میوه‌ی بهشته و بوته‌زار	معاصر	علی‌محمد افغانی: رمان‌نویس
فجر اسلام، دو قدم تا قاف، انسان میوه‌ی نخل و اشراق	معاصر	میشاق امیرفجر: داستان‌نویس
مناجات‌نامه، نصایح، کنزالسالكين و الهی‌نامه، زادالعارفین، رساله‌ی دل و جان	پنجم	خواجه‌عبدالله انصاری پیر انصار و پیر هرات: دانشمند، عارف و نویسنده
ترجمه‌های «ذن چیست؟» و «ماه نو و مرغان آواره»	معاصر	پاشایی .ع: مترجم و نویسنده

آثار	قرن	شاعر یا نویسنده
مرصاد العباد من المبدأ الی المعاد (به نثر)	هفتم	نجم‌الدین رازی (معروف به نجم‌دایه): عارف، شاعر و نویسنده
منظومه‌ی «ویس و رامین» (از داستان‌های قدیمی فارسی منسوب به دوره‌ی اشکانیان)	پنجم	فخرالدین اسعد گرگانی: شاعر
دُن کیشوت	1547-1616	سرواتنس: نویسنده (اسپانیا)
دو مجموعه شعر: سفر سوختن و آواز گلستگ	معاصر	فاطمه راکعی: شاعر
بوف کور، سگ ولگرد، سه قطره خون، اصفهان نصف جهان و پروین دختر ساسان	معاصر	صادق هدایت: داستان‌نویس
تهران مخوف و جلد دوم آن «یادگار شب» (درباره‌ی وضع حقارت آمیز زنان)	معاصر	مرتضی مشفق کاظمی: نویسنده
مجمع دیوانگان (نخستین اتوبیای (= آرمانشهر) ادبیات معاصر	معاصر	میرزا عبدالحسین صنعتی‌زاده‌ی کرمانی: نویسنده
روزگار سیاه (درباره‌ی تیره‌روزی زنان با الهام از «مادام کاملیا» اثر الکساندر دوما)، انتقام، انسان و اسرار شب (درباره‌ی تیره‌روزی زنان)	معاصر	عباس خلیلی: نویسنده
ادیسه (مجموعه‌ی آداب و اخلاق یونانیان قدیم) و ایلیاد	قرن هفتم قبل از میلاد	هومر: حماسه‌سرای یونانی
مراغ بهشتی، خوشه‌های خشم (برنده‌ی جایزه‌ی پولیتزر) و موش‌ها و آدم‌ها	1902-1968 م	جان اشتاین‌بک: نویسنده (آمریکا)
مثنوی‌ها: مخزن‌الاسرار، لیلی و مجنون، خسرو و شیرین، هفت‌بیکر (بهرام‌نامه) و اسکندرنامه (شامل دو بخش شرف‌نامه و اقبال‌نامه)	ششم	نظامی گنجه‌ای: شاعر داستان‌سرا
تحقیق ماللهند، آثار الباقیه عن القرون الخالیه، التفهیم لاوائل صناعة التنجیم و قانون مسعودی	چهارم و پنجم	ابوریحان بیرونی: عالم و از بزرگان ایران
تاریخ فردریک کبیر	1795-1881	توماس کارلایل
کلیدر، جای خالی سلوچ و لایه‌های بیابانی	معاصر	محمود دولت‌آبادی: داستان‌نویس
ترجمه‌ی عظمت و انحطاط رومیان، ترجمه‌ی روح القوانین، تصحیح دیوان منوچهری، تصحیح دیوان حافظ، امثال و حکم و لغت‌نامه	معاصر	علی‌اکبر دهخدا: دانشمند، لغوی و نویسنده
پنج مثنوی (به تقلید از نظامی)	هفتم	امیر خسرو دهلوی: شاعر پارسی‌گوی هند
رامایانا (حماسه‌ی معروف هندوان، منظومه‌ای طولانی به زبان سنسکریت درباره‌ی وقایع و جنگ‌های رام و همسر او سیتة)	دوره‌ی باستان	والمیکي: شاعر باستانی هند
کتاب احمد و مسالک‌المحسنین	معاصر	عبدالرحیم طالبوف: نویسنده‌ی ایرانی
دیداری با اهل قلم، برگه‌هایی در آغوش باد، چشمه‌ی روشن، تصحیح بوستان و گلستان	معاصر	غلامحسین یوسفی: محقق و نویسنده
کشف‌المحجوب (به نثر)	پنجم	ابوالحسن علی بن عثمان جلّابی هجویری غزنوی: عارف
دیوان شعر	یازدهم و دوازدهم	عبدالقادر بیدل دهلوی: شاعر سبک هندی
ادبیات و تعهد در اسلام و الحیة	معاصر	محمد رضا حکیمی: نویسنده
قطعه‌ی قلب مادر	معاصر	ایرج میرزا: شاعر
تفسیر ارزشمند «المیزان» و «اصول فلسفه و روش رئالیسم»	معاصر	استاد علامه سید محمدحسین طباطبایی
چهل حدیث	معاصر	حضرت امام خمینی (ره): بنیان‌گذار جمهوری اسلامی
سعدی‌نامه یا بوستان (در سال 655، بروزن شاهنامه و در ده باب) و گلستان	هفتم	سعدی شیرازی: شاعر و نویسنده
دیوان شعر (از 248 قطعه شعر، 65 شعر حالت مناظره)	معاصر	پروین اعتصامی: شاعر
قصاید فخییم و استوار و ...	معاصر	محمدتقی ملک الشعراء بهار: شاعر، محقق، استاد دانشگاه، روزنامه‌نگار و مرد سیاست
داستان‌ها: مدیر مدرسه، پنج داستان، زن زیادی / سفرنامه: خسی در میقات / مقالات: غرب‌زدگی / ترجمه‌ها: قمارباز / تکنگاری: اورازان	معاصر	جلال آل احمد: نویسنده

آثار	قرن	شاعر یا نویسنده
«اسرار التوحید فی مقامات الشیخ ابی سعید» (در سه باب نمونه‌ای از شرح حال نویسی)	ششم	محمد بن منور (نواده‌ی ابوسعید ابوالخیر)
با کاروان حله، شعر بی‌دروغ شعر بی‌نقاب، فرار از مدرسه، بحر در کوزه، سرّ نی، بامداد اسلام، ارزش میراث صوفیه، جست‌وجو در تصوّف، پله‌پله تا ملاقات خدا، از چیزهای دیگر و نه شرقی نه غربی، انسانی ...	معاصر	دکتر عبدالحسین زرّین‌کوب: نویسنده، محقق و نقّاد
شرح زندگانی من (تاریخ اجتماعی و اداری دوره‌ی قاجاریّه) در سه جلد و نمونه‌ی حسب حال نویسی، ترجمه‌ی «انقلاب کبیر فرانسه»، «ابطال الباطل»، «محاكمه‌ی انسان و حیوان» و «چهل ساعت محاکمه»	معاصر	عبدالله مستوفی: نویسنده
نامه‌های آسیاب من و قصه‌های دوشنبه	1840م-1897م	آلفونس دوده: نویسنده (فرانسه)
آثار ادبی: ورت، فاوست، اگمونت، نغمه‌های رومی و دیوان شرقی - غربی آثار علمی: تغییر حال گیاهان و تئوری رنگها	1749-1832م	یوهان و لفلگنگ گوته: شاعر و حکیم (آلمان)
آثار به شعر: مجموعه‌ی «زمستان»، مجموعه‌ی «آخر شاهنامه»، ارغنون، «از این اوستا»، «تورا ای کهن بوم و بر دوست دارم» و «در حیاط کوچک پاییز در زندان». آثار مشهور: «بدعت‌ها و بدایع نیما یوشیج» و «عطا و لقای نیما یوشیج»	معاصر	مهدی اخوان ثالث (م. امید): نویسنده و شاعر
هشت کتاب	معاصر	سهراب سپهری: شاعر و نقّاش
تیرانا و پالیزبان	معاصر	محمد رضا رحمانی (مهرداد اوستا): شاعر از برجسته‌ترین قصیده‌سرایان